

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/483/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1615209891
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patrícia Železníková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2018:1615209891.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patrície Železníkovej a členiek senátu JUDr. Bianky Gelačikovej a Mgr. Aleny Čakváriovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: H. I., nar. XX.XX.XXXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A, 901 01 Malacky, dieťa rodičov: matky - Q. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. námestie č. XXXX, XXX XX Z., a otca - Q. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. č. XXXX/X, XXX XX H. T., zastúpený JUDr. Jozefom Pirohárom, advokátom so sídlom Podzámska 29, 940 01 Nové Zámky, v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného a o návrhu otca na zníženie výživného, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Malacky, č.k. 8P/323/2015-59 zo dňa 08.06.2017, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Malacky, rozsudkom č.k. 8P/323/2015-59 zo dňa 08.06.2017, zvýšil výživné na maloletého H. I., nar. XX.XX.XXXX, zo sumy XXX eur mesačne na sumu XXX eur mesačne od 01.09.2015, zročné výživné za obdobie od 01.09.2015 do 31.05.2017 vo výške X.XXX eur otcovi uložil zaplatiť k rukám matky do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Vo zvyšku návrh matky na zvýšenie výživného zamietol. Návrh otca na zníženie výživného zamietol. Týmto rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Malacky č.k. 7C/250/2011-53 zo dňa 09.05.2012 v časti o výživnom na maloletého. Žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania nepriznal.

2. Súd prvej inštancie takto rozhodol, keď po vykonanom dokazovaní zameranom na vyhodnotenie zmeny pomerov na strane maloletého dieťaťa a rodičov v zmysle ust. § 78 ods.1 Zákona o rodine dospel k záveru, že návrh matky je čiastočne dôvodný, keď od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti pre maloletého uplynulo obdobie viac ako 5 rokov. Konštatoval, že maloletý je v školskom roku 2016/2017 žiakom tretieho ročníka Spojenej školy v Malackách, je ťažko zdravotne postihnutý, trpí generalizovanou idiopatickou epilepsiou a epileptickým syndrómom, hyperkinetickou poruchou správania, nešpecifikovanou prenikavou vývinovou poruchou, má slabšie intelektové danosti, oslabené sociálne zručnosti a je nesamostatný, v dôsledku čoho potrebuje celodenný dohľad, kontrolu a starostlivosť zo strany matky. U maloletého konštatoval zmenu pomerov nastúpením školskej dochádzky v septembri 2014, avšak počiatok zvýšenia výživného ustálil od 01.09.2015, od prvého dňa v mesiaci, v ktorom matka návrh podala. Pri ustálení výšky výživného vychádzal zo zistených majetkových a príjmových pomerov oboch rodičov, veku, zdravotného stavu oboch rodičov, zohľadnil dlhodobú osobnú starostlivosť matky o maloletého. Prihliadol na skutočnosť, že rodičia iné vyživovacie povinnosti nemajú a skutočnosť, že matka bola z dôvodu zdravotného postihnutia maloletého nútená zostať doma a nemôže sa riadne zamestnať, jej jediným príjmom je peňažný príspevok za opatrovanie maloletého vo výške

XXX,XX eur mesačne. Na starne otca mal za preukázané, že otec je v súčasnosti nezamestnaný, pracuje iba formou brigád na základe dohody o pracovnej činnosti v spoločnosti Z. s.r.o., so základnou odmenou vo výške X,XX eur na hodinu a osobným ohodnotením vo výške X euro na hodinu. Konštatoval, že otec svoj pôvodný pracovný pomer s čistým príjmom v rozmedzí XXX - XXX eur mesačne ukončil na vlastnú žiadosť dohodou so zamestnávateľom, bez uvedenia dôvodu a bez zabezpečenia si adekvátnej náhrady svojho príjmu. Súd prvej inštancie prihliadal tiež na dobrý zdravotný stav otca a jeho produktívny vek, pričom jeho tvrdenia o vysokých výdavkoch na bývanie a cestovanie vyhodnotil ako nedôvodné. Súd prvej inštancie neprihliadol ani na náklady otca spojené so splácaním pôžičiek, s odôvodnením, že otec si musí byť vedomý predovšetkým svojej povinnosti prispievať na výživu svojho maloletého dieťaťa, ktorá povinnosť má prednosť pred akýmikoľvek inými jeho finančnými záväzkami. Zdôraznil, že otec nemôže túto svoju povinnosť presúvať iba na matku, ktorej možnosti sú oproti otcovi, vzhľadom na mieru jej osobnej starostlivosti o dieťa značne obmedzené. Za preukázané mal, že otec matke neposkytuje žiadnu formu pomoci v starostlivosti o maloletého, doposiaľ ním platené výživné je iba minimálne a nepokrýva ani základné potreby dieťaťa. Pri stanovení výšky výživného vychádzal preto z možností a schopností otca a zo zárobku otca u jeho posledného (riadneho) zamestnávateľa, ktorý zodpovedá vzdelaniu otca. Vyjadril názor, že otec má stále možnosť nájsť si riadne zamestnanie, s vyšším príjmom, resp. viacej podobných brigád, ako má v súčasnosti, pričom nie je viazaný na miesto svojho aktuálneho bydliska v súvislosti so starostlivosťou o rodinu či inú vyživovaciu povinnosť. Na základe uvedených dôvodov výživné na maloletého zvýšil čiastočne a vo zvyšku návrh matky zamietol a súčasne zamietol návrh otca na zníženie výživného. Zročné výživné za obdobie od 01.09.2015 do 31.05.2017 vo výške XXXX eur otcovi uložil zaplatiť k rukám matky do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. O trovách konania rozhodol podľa § 52 C.m.p..

3. Proti rozsudku podal prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu odvolanie otec maloletého, ktorým žiadal rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietal, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil a nedostatočne zistil skutočný stav. Uviedol, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil jeho odchod od posledného zamestnávateľa, keď jeho dochádzanie z H. T. do Malaciek za prácou bolo náročné tak po fyzickej, mentálnej aj finančnej stránke. Uviedol, že má záujem o stálu prácu, a to aj mimo jeho bydliska, ktorú si aktívne hľadá, pričom momentálne je zamestnaný v skúšobnej dobe v spol. C. s.r.o.. Namietal, že súd prvej inštancie v čase rozhodnutia nevzal do úvahy, že pracoval iba na dohodu, splácal splátky pôžičiek a nevlastní žiaden nehnuteľný majetok. Tvrdil, že súd prvej inštancie pre svoje rozhodnutie nemal tiež dostatočne preukázané zo strany matky zvýšenie nákladov na maloletého, pričom matka po nástupe maloletého do špeciálnej školy už môže podľa jeho názoru pracovať aspoň na čiastočný úväzok. Zdôraznil, že dôvodom, pre ktorý sa so synom nestretáva je konanie matky, ktorá ich kontaktu zamedzuje, z dôvodu čoho sa v samostatnom konaní domáha úpravy styku s maloletým. Namietal určenie splatnosti zročného výživného z dôvodu, že nedisponuje žiadnym majetkom ani finančnými prostriedkami, preto je potrebné rozhodnutie zmeniť a zročné výživné, ak nejaké bude, mu určiť splácať v splátkach.

4. Matka vo svojom vyjadrení k odvolaniu otca navrhla rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť. Zdôraznila, že všetky výdavky na maloletého sú skutočné a pravdivé, zodpovedajú veku, dospievaniu, školským a mimoškolským aktivitám maloletého a jeho zdravotnému stavu. Uviedla, že otec ani doposiaľ určené výživné pravidelne neplatil, o maloletého nejaví žiaden záujem, a to ani telefonicky, nič mu nekupuje. Poukázala na vážny zdravotný stav maloletého, ktorý navštevuje pravidelne odborné ambulancie v Bratislave, s čím sú okrem iného spojené finančné nároky na cestovanie. Poukázala na jej výlučnú náročnú osobnú starostlivosť o zdravotne postihnuté dieťa, ktorému sa snaží okrem základných a bežných potrieb zabezpečiť a letné rekreačno-rekondičné pobyty, výlety, či kultúrne podujatia. Z dôvodu starostlivosti o maloletého a zabezpečenia jeho asistencie pri príchode a odchode zo školy, si doposiaľ nemohla nájsť primerané zamestnanie. Uviedla, že otcovi v kontakte s maloletým nebráni, avšak maloletý styk s otcom odmieta, príčinu jeho odmietania však presne nepozná.

5. Kolízny opatrovník odporúčal rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť.

6. Otec vo svojom písomnom vyjadrení k vyjadreniu matky a kolízneho opatrovníka zopakoval svoje odvolacie dôvody, zotrval na ním tvrdených skutočnostiach a vyjadril nesúhlas so stanoviskom kolízneho opatrovníka.

7. Odvolací súd preskúmal vec v ktorej nie je viazaný rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi podľa § 65 a § 66 Zák. č. 161/15 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len C.m.p.), kedy nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1, § 385 ods. 1 a § 219 ods. 1 Zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len C.s.p.), s verejným vyhlásením rozhodnutia podľa § 219 ods. 3 C.s.p., a dospel k záveru, že odvolaniu otca nie je možné vyhovieť. V odvolaní neboli uvedené nové skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie.

8. Podľa § 78 ods. 1 Zák. o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Za zmenu pomerov v zmysle citovaného zákonného ustanovenia treba považovať podstatnú zmenu pomerov, či už na strane maloletého dieťaťa alebo rodičov. Úlohou súdov pri rozhodovaní o zmene výživného je preto potrebné zistiť, či a v akom smere došlo k zmene pomerov od posledného rozhodnutia o výživnom a v prípade kladného zistenia túto zmenu premietnuť do výšky výživného. Pokiaľ ide o výšku výživného, vychádzajúc z ust. § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 75 ods. 1 Zák. o rodine, súd pri určovaní výživného berie zreteľ na odôvodnené potreby maloletých detí, ako aj na zárobkové možnosti, schopnostiam a majetkové pomery rodičov.

9. V danej prejednávanej veci súd prvej inštancie postupoval vecne správne, keď zisťoval všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie o návrhoch rodičov na zvýšenie a zníženie výživného na maloletého z hľadiska súčasných jeho odôvodnených potrieb, ako aj z hľadiska schopností a možností rodičov, na výživu ktorých je maloletý plne odkázaný a tieto potom v záujme zistenia podstatnej zmeny pomerov (§ 78 ods. 1 Zák. o rodine), porovnal so skutočnosťami rozhodnými pre určenie výživného v čase posledného rozhodnutia súdu o výživnom rozsudkom Okresného súdu Malacky, č.k. 7C/250/2011-53 zo dňa 09.05.2012.

10. Vychádzajúc z okolností zistených vykonaným dokazovaním je aj odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie toho názoru, že od posledného rozhodnutia o výživnom došlo na strane maloletého dieťaťa k zmene pomerov, ktorú je potrebné premietnuť do výšky výživného. Pokiaľ ide o zmenu pomerov na strane maloletého, túto súd prvej inštancie správne ustálil, správne určil rozsah zmeny pomerov vyčíslených matkou. Rovnako správne ustálil aj počiatok zmeny pomerov na strane maloletého, ktorý v školskom roku 2016/2017 navštevoval 3. ročník základnej školy a výživné zvýšil v súlade s návrhom matky od jeho podania. Odvolací súd dáva do pozornosti otca, že nemožno považovať za sporné zvyšovanie potrieb maloletého jeho vekom a rastom životných nákladov, pričom v danej prejednávanej veci okrem bežného zvýšenia potrieb maloletého u neho došlo aj k výraznej zmene pomerov spojených so zvýšením finančných výdavkov nástupom na povinnú školskú dochádzku. Touto okolnosťou došlo okrem zvýšenia bežných odôvodnených potrieb aj k zmene charakteru výdavkov spojených s platením priamych poplatkov v škole, nákupom školských potrieb, platenia akcií poriadaných školou, či mimoškolských záujmových aktivít a pod.. Navyše v danom prípade ide o dieťa ťažko zdravotne postihnuté, ktorá skutočnosť sama o sebe znamená nárast výdavkov súvisiacich s liečbou a zabezpečením jeho zdravotného stavu. Otec sa na starostlivosti a výchove o maloletého podieľa výlučne iba platením výživného, a je potrebné povedať, že za takejto situácie osobná starostlivosť matky o maloletého naďalej čiastočne nahrádza jej povinnosť finančne prispievať na jeho výživu, rovnako znamená, že zvýšenú časť krytia odôvodnených potrieb maloletého musí zabezpečiť otec. Vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie tiež nebolo preukázané, že by otec na potreby maloletého prispieval iným plnením nad rámec určeného výživného, alebo že by prispieval na jeho mimoriadne výdavky priebežne vznikajúce napríklad v súvislosti s návštevou školy, či s nepriaznivým zdravotným stavom maloletého. Pokiaľ ide o možnosti a schopnosti otca, tieto súd prvej inštancie správne vyhodnotil a tieto aj podľa názoru odvolacieho súdu sú spôsobilé na pokrytie zvýšených odôvodnených potrieb maloletého, ktorých rozsah súd správne premietol do výšky čiastočne zvýšeného výživného. Pokiaľ otec namietá nesprávne vyhodnotenie ukončenia jeho pracovného pomeru u posledného zamestnávateľa súdom prvej inštancie, s poukazovaním na obťažnosť cestovania z Malaciek do H. T. za prácou, odvolací súd udáva, že otec svoj pracovný pomer ukončil na vlastnú žiadosť v júni 2016, v čase, keď mal vedomosť, že matka návrh na zvýšenie výživného podala a keď jeho náklady na bývanie v azylovom dome C. v Malackách predstavovali prijateľnú čiastku XX eur mesačne, ako sám vo svojom vyjadrení z 22.02.2016 potvrdil. Na základe uvedených skutočností nemožno potom zohľadniť obranu otca o dôvodoch ukončenia jeho pracovného pomeru, a ani nevyhnutnosti jeho presťahovania sa do H. T., bez zabezpečenia si adekvátnej náhrady svojho príjmu. V danom prípade, matkou vyčíslené priemerné výdavky na odôvodnené potreby maloletého aj odvolací súd považuje za primerané, na ktorých sa otec

bude podieľať iba pomerne. Vzhľadom na uvedené, odvolací súd zhodne s názorom súdu prvej inštancie uzatvára, že otcom uvádzané skutočnosti, nie je možné považovať za dôvody pre zníženie výživného v neprospech maloletého, keď nebolo preukázané, že vôbec došlo k zmene možností a schopností otca, alebo k celkovej zmene jeho rodinných či iných pomerov, z ktorých súd pri posúdení zmeny výšky výživného vychádza. Tým, že maloleté dieťa je v plnej miere odkázané na výživu svojich rodičov, treba uviesť, že k zníženiu výživného a teda aj životnej úrovne maloletého dieťaťa možno pristúpiť iba z vážnych dôvodov, t.j. z dôvodov, keď povinný rodič v konaní jednoznačne preukáže, že z objektívnych dôvodov napr. pre nepriaznivý zdravotný stav, nie je schopný doposiaľ určené výživné platiť. Takúto objektívnu skutočnosť otec v konaní nepreukázal, čo vyplýva zo súdom prvej inštancie vykonaného dokazovania. Je nanajvýš nezodpovedné konanie otca, ktorý za situácie v ktorej sa dieťa nachádza (jeho zdravotné postihnutie a nízky príjem matky) na výživu maloletého primerane neprispieva a prenecháva nielen celkovú starostlivosť, ale aj výživu maloletého na matku. Pokiaľ otec namieta určenie splatnosti zročného výživného, odvolací súd poukazuje na dĺžku súdneho konania, počas ktorej si otec mohol a mal zabezpečiť primerané množstvo finančných prostriedkov na zaplatenie zročného výživného. Určenie splatnosti zročného výživného formou splátok nie je v záujme maloletého a odvolací súd poukazuje i na skutočnosť, že odvolanie otca v tomto smere neobsahuje odôvodnenie takejto jeho výhody a ani návrh výšky jednotlivých splátok. Rozsah úpravy styku otca s maloletým, jeho rodičovské kompetencie, záujem o maloletého a ich vzájomné citové a vzťahové väzby, bude súd prvej inštancie zisťovať a vyhodnocovať v konaní o úpravu styku.

11. Odvolací súd dodáva, že maloleté dieťa má zo zákona nárok na primerané výživné zo strany rodičov, pričom ochrana záujmov maloletého dieťaťa je v konaní starostlivosti o maloleté dieťa zo strany súdu prioritná.

12. Určená výška výživného na maloleté dieťa podľa názoru odvolacieho súdu spĺňa za daného zisteného stavu kritériá rozhodné pre určovanie výživného na maloleté deti, preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie, ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

13. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 C.m.p..

14. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).